

obžalovaný uznán vinným přestupkem § 411 tr. zák., za zrušený. Po provedení nového hlavního přelíčení zprostil okresní soud v Čes. Brodě rozsudkem ze dne 24. září 1928 obžalovaného podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přestupek § 411 tr. zák. a poukázal soukromou účastnici Růženu K-ovou podle § 366 tr. ř. s jejími nároky na pořad práva civilního. Usnesením z téhož dne uložil okresní soud soukromé obžalobkyni — správně účastnici — podle § 390 tr. ř. náhradu útrat trestního řízení. Růžena K-ová je zaplatila. Budiž podotčeno, že při posledním hlavním přelíčení šlo i o obžalobu Marie N-é na obžalovaného pro urážku na cti, ta však byla vzata zpět a proto byl v tom směru vynesen rozsudek zprošťující podle § 259 čís. 2 tr. ř. O právoplatném odsouzení obžalovaného pro přestupky urážky na cti podle §§ 488, 489, 491 tr. zák., spáchané na Růženě K-ové a na Anně K-ové, jež zůstalo nedotčeno povolenou obnovou řízení pro přestupek § 411 tr. zák., se rozsudek vůbec nezmiňuje a žádného trestu obžalovanému neukládá.

Okresní soud v Českém Brodě pochybil: 1. v tom, že se v rozsudku ze dne 24. září 1928 nesprávně omezil na výrok zprošťující ohledně přestupku podle § 411 tr. zák., přehlédnuv, že obnova řízení se týkala jen tohoto přestupku, že tedy výrok rozsudku téhož soudu ze dne 12. listopadu 1926, jímž byl obviněný uznán vinným přestupky podle §§ 488, 489 a 491 tr. zák., zůstal povolením obnovy řízení nedotčen. Hlavní přelíčení v obnoveném řízení mělo se vztahovati nejen na přestupek podle § 411 tr. zák., nýbrž i na výrok o trestu ohledně právoplatného odsouzení pro přestupky podle §§ 488, 489, 491 tr. zák. Rozsudek vzhledem k osvobození obviněného ve směru přestupku podle § 411 tr. zák. měl obsahovati výměru trestu pro přestupky podle §§ 488, 489 a 491 tr. zák. Jest tedy rozsudek, jenž výrok ten proti předpisu § 260 tr. ř. neobsahuje, zmatečný podle § 281 čís. 3 tr. ř. II. V tom, že uložil soukromé účastnici Růženě K-ové náhradu nákladů řízení trestního. Nehledíc ani k tomu, že okresní soud ponechal nepovšimnutým protokolovaný závazek obhájce obviněného, že bude hraditi ze svého náklady vzešlé výsledkem pražského znalce lékaře bez nároku na jich náhradu, přičítá se usnesení ukládající ony náklady soukromé účastnici ustanovení § 390 první věty tr. ř. Ustanovení § 390 tr. ř. druhá věta tu nemá místa, ježto útraty ty nevznikly řízením o soukromé obžalobě Růženy K-ové, nýbrž výhradně řízením o veřejné obžalobě pro přestupek § 411 tr. zák., které se nekonalo podle § 48 tr. ř. jen k žádosti soukromého účastníka. Bylo proto o zmatečnou stížnost uznati, jak se stalo.

Čís. 3681.

Ustanovení § 6 tr. ř. o nevčítání dne nedělního (svátečního) do lhůty neplatí pro lhůtu § 221 tr. ř. k přípravě obhajovy.

Při zastavení svěřené věci je zpronevěra vyloučena, je-li pachatel s to, by podle svých majetkových poměrů kdykoliv zaplatil tomu, od něhož měl věc na splátky, celou kupní cenu, po případě by vyplatil zástavu a vrátil věc.

Pro skutkovou podstatu zločinu zpronevěry spáchané »přivlastněním si cizí věci« jest důležitým jediné v čase činu vědomě protiprávní

zasáhnutí do vlastnických práv osoby předmět svěřivší, nikoliv otázka způsobení škody.

Ona skutková podstata obsahuje (odlišně od pouhého »zadržení si«) osobování si a výkon jako by vlastnických disposic vzhledem k dotyčnému předmětu; zastavení věci jest jedním z disposičních úkonů, jež přísluší vlastníku.

Pro otázku ceny zpronevěřené věci jest rozhodnou jen skutečná cena předmětu, vypočtená s hlediska osoby vlastníka (toho kdo věc svěřil) v době, kdy pachatel s ní protiprávně naložil, nikoliv peníz půjčený na věc jako na zástavu.

Nutnost přivoděná jednáním pachatelovým, vynaložiti jakýkoliv náklad na získání vlastní věci, jest újmou, která byla způsobena vlastníku na jeho disposičních právech.

Subjektivní skutková podstata zpronevěry.

Vnitřní rozpor rozsudku podle čís. 5 § 281 tr. ř. předpokládá různá neshodná skutková zjištění, ne však neshodné právní dedukce, vyplývající z názoru soudu na podstatu zlého úmyslu.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1929, Zm II 118/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 4. února 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §§ 183 tr. zák.

Důvody:

Zmatečná stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 3, 4, 5 a 9 písm. a) tr. ř., není však odůvodněnou v žádném směru. Doličuje porušení předpisu § 221 tr. ř. (§ 281 čís. 3 tr. ř.) tím, že popírá správnost protokolu o hlavním přeličení, podle něhož se obžalovaný výslovně vzdal přípravné lhůty, a vede svědky o tom, že obžalovaný ne učinil takové prohlášení. Leč tato námitka, obsahem svým více provádějící žádost za opravu protokolu, jest bezpředmětnou vzhledem k tomu, že podle doručního lístku byl obžalovaný uvědoměn o hlavním přeličení již dne 31. ledna 1929, líčení konalo se dne 4. února 1929 a byla lhůta § 221 tr. ř. zachována. Domnívá-li se snad stěžovatel, že nelze do této lhůty včítati neděli připadající na 3. února 1929, stačí poukaz na doslov § 6 tr. ř.; v něm uvedený předpis o nevčitatelnosti dne, kdy poštovní úřad v obvyklých každodenních hodinách nepřijímá doporučené poštovní zásilky, ukazuje jasně tendenci tohoto zákonného ustanovení, umožniti stranám bez zkrácení normální jinak lhůty, odeslati poštou příslušný spis, a nasvědčuje tím jeho výjimečnosti, takže nelze ho použití pro lhůtu § 221 tr. ř. z důvodů naprosto odlišných. Že pak jest lhůta ta určena jen pro osobu obžalovaného a počíná běžeti ode dne, kdy byl uvědoměn o hlavním přeličení, nikoli však, kdy si teprve zjednal právního zástupce, takže tento snad neměl čas k přípravě k hlavnímu přeličení, nepotřebuje vzhledem k jasnému doslovu onoho předpisu, mluvícího v první větě (a contr. věty druhé) jen o obžalovaném, podrobnějšího výkladu.

Důvod zmatku podle čís. 4 § 281 tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že nalézací soud zamítl průvodní návrh stěžovatelův na výslech svědků Josefa N-e a jeho manželky. Ti podle protokolu o hlavním přelíčení měli býti slyšeni o tom, že obžalovaný již dříve od nich koupil na splátky různé zlaté zboží a kupní cenu vždy řádně zaplatil, že touto půjčkou na prsten chtěl si jen mimořádně vypomoci v peněžní tísní, a že má dostatek jmění, by jeho věřitelé byli kryti. Leč okolnosti nabídnutým důkazem tvrzené vzhledem k ostatním výsledkům trestního řízení právem považoval nalézací soud za nerozhodné. Vždyť návržení svědci podle doslovu protokolu, který jediné jest směrodatným pro zrušovací soud (§ 271 tr. ř.), nebyli obhajobou vedeni o tom, že obžalovaný v době zastavení prstenu byl v poměrech, že kdykoliv mohl prsten vyplatiti, pokud se týče dostáti svému závazku oproti firmě prsten mu svěřivší, — z čehož stížnost nyní dovozuje důležitost nabídnutých svědectví, najmě i ve směru, že si obžalovaný nebyl ani vědom protiprávnosti svého jednání při zastavení prstenu, — nýbrž měli dosvědčiti jen, že dostatek jmění má (v době hlavního přelíčení). Zpronevěra mohla by ovšem býti i při zastavení svěřeného prstenu vyloučena, kdyby obžalovaný byl s to, by podle svých majetkových poměrů kdykoliv zaplatil firmě, od níž měl prsten na splátky, celou kupní cenu, po případě, by vyplatil zástavu a vrátil prsten, a toto jeho vědomí možnosti dostáti závazku mohlo by býti důležitou skutečností pro zjištění jeho vědomí, zda zastavením svěřené věci protiprávně zasahuje do vlastnického práva osoby dotýčný předmět mu svěřivší. Obžalovaný však svým zodpovídáním se sám vyloučil takovou možnost, neboť uvedl, že v době, kdy zastavil prsten, nemohl zaplatiti ani byt, že neměl peněz a jen proto prsten zastavil s úmyslem, že jej vyplatí, až bude mít zase dosti peněz. Podle policejní zprávy, která byla u hlavního přelíčení přečtena a jejíž správnost obžalovaný nepopřel, neměl stěžovatel peníze ani později po dojití lhůty na proplacení zástavy v zastavárně, a aby prsten zároveň s jinými zastavenými šperky nepropadl, požádal Marii St-ovou, by zástavu vyplatila, a nechal ji pak opět prsten v další zástavě. Snažili se nyní zmateční stížnost dovoditi majetnost obžalovaného i v době spáchání činu, tvrdí-li, že se jednalo jen o peněžní tíseň, nikoliv o tíseň hospodářskou (majetkovou) a že obžalovaný při nedostatku peněz měl dostatek jiného jmění, by jeho věřitelé byli kryti, a namítá-li, že obžalovaný byl ochoten prsten vrátiti, ale firma jej zpět nepřijala, že potom splátky byly řádně spláceny a dluh do doby rozsudku zcela vyrovnán, vykládá učiněný návrh způsobem odporujícím doslovu protokolu, jednak tvrdí nové skutečnosti, k nimž přihlížeti zrušovacímu soudu nepřísluší a které odporují tomu, co bylo předneseno a bylo předmětem řízení před soudem nalézacím (skutečnosti o majetnosti stěžovatelově v době trestného činu), jednak též uvádí okolnosti při hlavním přelíčení sice na jevo vyšlé (pozdější splácení dluhu), avšak nerozhodné, ano pro skutkovou podstatu zločinu zpronevěry spáchané přivlastněním si cizí věci jest důležitým, jak níže bude doličeno, jediné v čase činu vědomě protiprávní zasáhnutí do vlastnických práv osoby předmět svěřivší, nikoliv otázka způsobení škody vůbec; vždyť pouhou náhradou škody po spáchaném trestním činu nepomíjí ještě jeho trestnost. Okol-

nost, že stěžovatel v jiných případech dostal svým závazkům z jiných obchodů, mohla by sice přijít v úvahu při zjišťování úmyslu způsobiti škodu, takový zlý úmysl však skutková podstata zločinu zpronevěry přivlastněním si svěřené věci nevyžaduje a proto okolnost ta, jak správně rozsudek uvádí, nemá vůbec význam pro souzený případ. Nebyl proto obžalovaný zamítnutím průvodního návrhu zkrácen ve svém právu na zákonnou obhajobu.

Při provádění hmotněprávní výtky podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. tvrdí především zmateční stížnost, že zastavením prstenu nebyla odňata prodávající firmě moc nad věcí stěžovateli svěřenou, neboť prý firma mohla kdykoliv po proplacení zástavy penízem 2.000 Kč (napřed v zastavárně, později u Marie St-ové) prstenem disponovati, a poněvadž mimo to za 2.000 Kč byl zastaven nejen prsten, nýbrž i jiné šperky obžalovaného, nedosahuje prý výše zpronevěry ani 2.000 Kč. Zmateční stížnost však si neuvědomuje s dostatek, že skutková podstata zločinu zpronevěry spáchané »přivlastněním si« svěřené věci obsahuje (odlišně od pouhého »zadržení si« osobování si a výkon jako by vlastnických disposic vzhledem k dotyčnému předmětu, a že i zastavení věci jest jedním z disposičních úkonů, jež přísluší vlastníku. Přehlíží, že podle rozsudkového zjištění bylo obžalovanému výslovně zakázáno firmou prsten mu na splátky prodávši tento prodati nebo zastaviti před úplným zaplacením kupní ceny, že obžalovaný za prsten sám nezaplatil nic na kupní cenu, neuposlechl ani výzvy, by prsten vrátil, že však prsten zastavil nejprve v zastavárně, pak u Marie St-ové, že neměl peněz, by mohl kdykoliv zástavu proplatiti a takto svými činy bezprávně zasáhl do okruhu vlastnických práv firmy, jež mu svěřila prsten. Nelze bráti vážně stěžovatelovu námitku, že prodávající firma mohla si kdykoliv zastavený prsten vyplatiti a tím získati si znovu disposiční moc nad věcí, neboť případná nutnost, přivoděná jednáním pachatelovým, vynaložití jakýkoliv náklad na získání vlastní věci, jest újmou, která byla způsobena vlastníku na jeho disposičních právech. Pro otázku ceny zpronevěřené věci jest rozhodnou jen skutečná cena předmětu vypočtená s hlediska osoby vlastníka (po případě toho, kdo věc svěřil) a to v době, kdy pachatel s ní protiprávně naložil, nikoliv však peníz půjčený na věc tu jako na zástavu. Budiž též podotčeno, že podle rozsudkových zjištění a podle výsledků řízení obžalovaný ihned po zastavení prstenu nepředal vlastníku zástavní lístek a nezaplatil mu takto část kupní ceny onou částkou, kterou představuje rozdíl mezi skutečnou hodnotou věci (cenou prodejní) a mezi výší zápůjčky na prsten poskytnuté, a neumožnil mu předáním lístku, by disponoval s věcí, což jedině by mohlo míti význam pro takové zjištění výše ceny, jaké má stížnost na mysli. Domnívá-li se posléze zmateční stížnost, že rozsudek svým odůvodněním vylučuje zlý úmysl obžalovaného ve smyslu § 1 tr. zák. a tím podstatný znak zločinu zpronevěry, jest sice přiznati, že ne dosti vhodná úprava rozsudku dává této výtce podnět sice přehodný, přes to však neodůvodněný, a že i tak zůstává nepochybným jasné rozsudkové zjištění veškerých náležitostí subjektivní stránky zločinu zpronevěry. Jest zajisté nesprávnou věta rozsudku, že při zločinu zpronevěry není absolutně třeba zlého úmyslu, ježto již podle prvé

věty § 1 tr. zák. se to vyžaduje ke každému zločinu. Rozsudek však patrně má tu na mysli nikoli zlý úmysl ve smyslu § 1 tr. zák., nýbrž úmysl směřující k poškození firmy, o němž před tím mluví jako o »zlém úmyslu« (»zlý úmysl směřující k poškození firmy popírá«, t. j. obžalovaný) a obratem »jest nerozhodným, že obžalovaný nejednal ve zlém úmyslu stačí tu vědomí, že jednal hmotně protiprávně« chce jen vyjádřiti, že výmluva obžalovaného, že nezamýšlel poškoditi firmu N. a nechtěl se obohatiti na její úkor, neomlouvá ještě jeho čin a skutečnost ta nečiní ho beztrestným, ježto k naplnění skutkové podstaty zločinu zpronevěry stačí již při ostatních zákonných znacích vědomí pachatelovo, že jedná hmotně protiprávně. A toto rozsudkem zjištěné a formelní výtka neúplnosti řízení bezúspěšně napadené vědomí hmotné protiprávnosti činu v čase činu při zadržení si a přivlastnění cizí věci obžalovanému jen svěřené jest podstatnou náležitostí zlého úmyslu při zločinu stěžovatelově, a nelze proto přisvědčiti zmateční stížnosti, že rozsudek jeho zlý úmysl vůbec vylučuje. Pokud se zmateční stížnost v tomto bodě číselně dovolává též výtky podle § 281 čís. 5 tr. ř., má na mysli zřejmě vnitřní rozpor rozsudku, který však by předpokládal různá neshodná skutková zjištění, ne však neshodné právní dedukce, vyplývající z názoru soudu na podstatu zlého úmyslu. Vývody ty do-
ličují jen již řečený domnělý zmatek hmotněprávní podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. Bylo proto zmateční stížnost zavrhnouti jako neodůvodněnou.

Čís. 3682.

Kromě vyjimečného případu § 81 odst. 2 tr. ř. jest podati provedení zmateční stížnosti u soudu, který vynesl rozsudek; nestačí, že bylo ve lhůtě podáno přímo u nejvyššího soudu.

(Rozh. ze dne 28. listopadu 1929, Zm I 366/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 4. ledna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle § 197, 200 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost jest podle § 284 tr. ř. opověděti do tří dnů po vyhlášení rozsudku u sborového soudu prvé stolice, který vynesl rozsudek. Podle § 285 tr. ř. jest provedení zmateční stížnosti podati u téhož soudu, byl-li, jakž se stalo v souzeném případě, opis rozsudku vyžádán, do osmi dnů od doručení tohoto rozsudku. Jen výjimečně lze podle § 81 tr. ř. provedení zmateční stížnosti podati u okresního soudu, jenž doručil opis rozsudku obžalovanému. Podle § 6 tr. ř. a zák. čís. 142/12 ř. zák. nevčítá se do této lhůty doba, co provedení bylo dopravováno poštou, a byla-li posledním dnem lhůty neděle nebo svátek, končí lhůta následujícím všedním dnem. Nebyla-li ona lhůta dodržena, nelze k opožděnému provedení zmateční stížnosti přihlížeti. Obháje